

I went for the sake of the colonies
 because on the same behalf the
 King and the Governor of the
 West Indies have been
 ordered by the Council
 of the Indies to be
 observed in the
 Colonies. And for
 the better effect
 thereof the King
 hath ordered that
 the same should be
 published in the
 Colonies. And for
 the better effect
 thereof the King
 hath ordered that
 the same should be
 published in the
 Colonies. And for
 the better effect
 thereof the King
 hath ordered that
 the same should be
 published in the
 Colonies.

June 1610

The Governor
 of the Colonies
 of the West Indies
 Francisco de
 Ovando

Juan Kerckhove

ORDONNANTIE
Ende
REGLEMENT

WAERNAER WY ORDINEREN
eenen reghelijcken hem sal hebben te reguleren int
innebrengghen bande peerden van Hollandt
ende dandere ghebnieerde Prouincien
opden bodem van onsen Lande
van Gelderlandt.

TOT BRVESSEL,

By Kutgeert Delpius ende Ghibrecht Anthoon / ghes
zwozen Boeckdruckers vanden Hous / 1 6 1 0.

ORDONNANCE

du

REGLIMENT

de la Garde Nationale

de la Ville de Paris

en vertu de l'arrêté du 10 Mars 1793

qui a été rendu sur le rapport

de la Commission des Lois

du 10 Mars 1793

et de l'Assemblée Nationale

du 10 Mars 1793

qui a été rendu sur le rapport

de la Commission des Lois

du 10 Mars 1793

et de l'Assemblée Nationale

du 10 Mars 1793

qui a été rendu sur le rapport

de la Commission des Lois

du 10 Mars 1793

et de l'Assemblée Nationale

du 10 Mars 1793

qui a été rendu sur le rapport

de la Commission des Lois

du 10 Mars 1793

et de l'Assemblée Nationale

du 10 Mars 1793

qui a été rendu sur le rapport

de la Commission des Lois

du 10 Mars 1793

BYDE EERTSHERTOGHEN.

3.

Inden eersten / dat alle de ghene / nicmant
wtghescheyden / die eenighe peerden wt
Hollandr ende andere gebnieerde Prouin-
cien sullen bzingen op den bodem van Gel-
derlant / sullen gehouden zijn zoo haest zy
met hunne peerden ende veulens inden vooz. Lande
van Gelre arriueren sullen / de selue te leyden ende ver-
thoonen aen onsen Collecteur oft Pachter daertoe
ghestelt oft te stellen / te *Arth*
residerende om verlicent te worden / opde pene van
verbeurte vande peerden ende veulens die dat niet en
dede / ende beuonden werden eenige andere wegen ge-
nomen te hebben / ten ware by wete ende consent des
vooz. Collecteurs oft Pachters

33.

Welcke Coopliden ende dienaers sullen daeraf moe-
ten betaelen in handen van onsen vooz. Collecteur oft
Pachter / vier guldens van elck peert / vpsentwintich
stupuers van elck sochvuelen / ende twee guldens van
volens geen soch volens wessende / maer ouder zijnde /
welcken Collecteur oft Pachter vande peerden verli-
cent zijnde / sal den innebzengers gheuen eenen ghedru-
ten licent-brief by hem gheteckent met de wapen van
Gelderlant daer op ghedruckt.

333.

Item en sullen de peerden alsoo inneghebrocht inden
vooz. Lande niet moghen in stallen ghestelt worden /
oft vander gemeynder straet oft herbaen gelept / in ce-
nige hupsen oft besseloten plaetsen sonder consent vanden

2 ij

ghe.

gecommitteerden die te dper plaetse sal resideren/ vooz
ende aleez 3p de vooz. licentē alsoo betaelt sullen hebbē.

III.

Iet die hunne peerden sullen int Lant oft ouer wech
willen doen bzingē/ t'3p by hunne domestique dienaers
oft andere huerlingen/ ende beuonden worden eenich be-
doch oft fraude te committeren / sullen die Peerden
(daerinne de faulte sal worden ontdeckt oft beuonden)
niet min wordē geconfiskeert dan oft die gecommiteert
waere byden Coopman selfs/ die de Peerden ergen toes-
commen/ sonder datse hun int minste sullen mogē ver-
antwoordē/ met allegatie dat hunne dienaers hun oetze
oft beuel soudē gheexcedert oft te buyten ghegaen
hebben / oft ander sints in eeniger manieren.

D.

Ingeualle de Collecteur oft Pachter eenich vermoes-
den hadde dat eenige Peerden in hupsen/ stallen oft eeni-
ge plaetsen waeren verstecken/ daeraff het recht van Li-
centen niet en waere betaelt/ sal by alsulcke plaetsen met
interuentie vande Officieren vande Steden oft Vlecke/
moghen doen openen ende visiteren/ ende ingeualle by
daer Peerden versteckē vint. sal de selue mogen acnlaen
ende arresteren/ ende in dien tselue waer gheschiet met
kennisse oft wille en weet vanden ergenaer vande vooz.
hupsen/ stallen/ oft plaetsen/ sullen verbeuren vooz elck
Peerce/ alsoo verstecken vyffentwintich guldens..

III.

Ende om te beter alle bedoch te verhoeden/ soo ver-
bieden wy aen alle Coopliden en hunne dienaers hun
te verhoorderē eenige Peerden dooz te steken/ onder het
decksel dat het zijn hupsliedē Peerden/ ende ander sints
by nachte/ dooz heimelijcke ende secrete wegen/ sonder
consent

consent des vooz. Collecteurs oft Pachters/ende hem
t'vooz. Licent betaelt te hebben/ 300 voren gheseyt is/
Ozdinerende allen huylieden/ schippers/veervoeters
ende gheneraelijck allen ende renenpegelijcken hun te
verdzagen/van eenige vande vooz. Peerden ouer wech
te helpen/ oft in hunne huyfen oft stallen te ontfanghen
ten sy hun eerst blycke byden Licentzoeff/dat de selue
Peerden behoorlijck zyn verlicent/ op de pene/die daer
toe eenighe hulpe oft bystant dede / te moeten betaelen
neffens de geconfiskeerde Peerden/ de weerde der seluer
vooz d'eerste reyse / ende vooz de tweede reyse kouden de
vooz. weerde arbitraelijck te worden gestraft.

VII.

Authoziserende den vooz. Collector oft Pachter en
zynen gecommiteerden/dat zy met assistencie vanden
Officier oft Weth vande plaetsen alomme sullē mogen
gaen visiteren inde herbergen/stallen/huyfen/ en plaet-
sen die hun suspect zyn die welcke by eenenpegelpcken
mits desen ozdinerē terstont te openen/ op pene/die daer
van weygeringe doen zal/te verbeuren hondert gulden.

VIII.

Alle welcke onse Collecteurs/Pachters/zynē gecom-
mitteerde ende dienaers by genomen en geselt hebben/
nemmen en stellen mits desen in onse protectie ende sauue-
garde/ verbiedende wel expresselyck elckē en renenpegel-
pcken van wat qualiteyt zy zyn/ de selue te dreygen/te
scheldē/belet oft ouerlast te doē/ t'sp met woordē oft met
werckē / op pene vā onse ongenade en vā exemplaelijck
gestraft te wordē/aē l'pff en goet naer hunne verdienstē.

IX.

Verbieden dock by desen allen onsen Gouverneurs/
Capiteynen beuelende in Steden / Forten / ende
Schantzen

Schantzen ende alle andere onse Officierien ende We-
houderen hunne gecommuteerde oft medehulpers/ niet
vande Cooplieden oft hunne Dienaers Peerden inne-
brenghende / te herpsschen oft begeren directelick oft in-
directelijck/ dan sullen de selue vyz ende ongemolesteert
moeten laeten passeren / midts dat hun by Licentbie-
uen vanden Collecteur oft Pachter blycke d'licent
vande Peerden betaelt te zyn/ op de pene vande ghene
contrarie doende/ affghestelt te worden van hun officie
oft anderstindes ghecozrigeert te worden naer den
henssch vander saecke.

¶

Ende om te beter te beletten de groote listen ende
pactypcken die de Cooplieden van Peerden gebuycken
om de betaelinghe van r'voorz. Licent te ontgaen/ doende
die secretelijck int lant brenghen onder r'p'text dat zy
die selfs ghevoept hebben/ oft dat zy van neutrale
landen comen/ zoo verclaren wy ende ordineren dat
alle peerden ende volens in onsen voorsz. Lande van
Seire commende/ r'zy van Duppellant/ Berchlant/ Dup-
lickerlant/ Cleue/ S'rift van Ceulen/ Westphalen/ ende
andere Neutrale landen r'voorsz. recht schuldich zijn te
betaelen/ op pene van confiscatie als voze / ten zy dat de
Cooplieden oft hunne dienaers int innebrenghen vande
selue peerden by behoorzijcke certificatie doen blycken
waer ende tot wat plaetse de selue peerden ghevolent
ende opghevoept zijn/ ende van waer die gebrocht wor-
den/ den ouderdom/ ende het haer/ midtsgaders de lic-
teekenen / soo zy eenich merckelijck hebben / ende zoo
eenighe certificatien int Hoochduytsch gemaect zijn/
sullen de Cooplieden ghehouden wesen de selue in Ne-
derlantsehe oft Franchoische taele te doen translateren/
ende

ende aen den Pachter oft zijnen ghecommitteerde de
originale certificatie / ende het translaet overleueren.

¶ 3.

Ende alzo vele onvrye Beerden souden connen als
vrye Beerden doorgesteken worden / met diuersche licht-
ueerdighe certificaten / zoo beuelen wy dat niemant
met eenighe vrye Beerden en sal moghen ter merckt
vryden sonder hem te versien van behoortlike certifica-
tie / verbiedende wel ernstelijck allen Secretarissen /
Notarissen / ende generaelpck eenenpegelijcken eenighe
certificaten te maecten ende vuyt te geuen / daer cooper
ende vercooper sullen tuggen van hunne eppen Beer-
den ende coopmanschappen (vryen aengaende ghebaen)
maer alleenlijck van onparttydighe personen die eerst
sullen moeten behoortpck gheeedt worden byden Offi-
cier vande plaetsen Secretarissen oft Notarissen / daer
voorzyn sullen geproduceert worden / ende voorsz. hunne
depositionen doen respectiuelijck in presentie van twee
Schepenen oft twee ghetungen / stellende inde voorsz.
certificaten de namen ende toenamen vanden cooper
ende vercooper / ende die plaetse van hunne residentie /
met oock den ouerdou / haren / ende plaetse daer die
Beerden gewolent ende geuoert sijn / op de penne dat in-
dien in eenighe certificaten alle de voorsz. qualitepten
niet en sijn geobserueert / sullen moeten betaelen t'recht
vande Licenten ende subiect sijn de penen daerinne
begrepen / Ordinerende allen Officiers / Secretarissen
ende Notarissen hyn naer t'ghene des voorsz. is /
punctuelijck te reguleren / ende van alle certificaten
by hyn wtghegeuen te houden pertinent register / ende
daeraff den voorsz. Collecteur oft Pachter tot zijnen
coste te gheuen visie ende copie zoo dicwils als hy des
ver-

versuecken sal sonder des te zijn in ghebruke.

¶ 37.

Welcke Cooplieden ende alle andere met soodanige
certificatien versien zijnde/hun zullen moeten presente-
ren aenden voorsz. Collecteur oft Pachter tot *der*
maey voorsz. ende aen hem de selue ouerleueren
om oft hy naermaels daer inne eenich bedroch quame
te ontdecken/zijn verhael te moghen nemen / des sal de
voorsz. Collecteur oft Pachter den Cooplieden in plaets
se van hunne certificatie gheuen eenen behoorlijcken li-
centbrieff sonder cost vande Cooplieden / de welcke ach-
tervolgens den derden article hier vooz hun metten li-
centbrieff ende peerden sullen moeten presenteren aendent
gheneu daertoe ghestelt oft te stellen / ter plaetsen ende
wachten daer zy comen te passeren/sonder neffens de
selue wachten in eeniger manieren te ryden/ op de pene-
inden seluen arttckel begrepen.

¶ 38.

Item zoo wy bericht zijn dat de Cooplieden/ Hups-
lieden ende andere hunne peerden weten te mercke te
bryngghen op Jaer ende Weeck merckten/en oock buy-
tens tpts in andere/zoo openbaere als secrete plaetsen/
Soo consenteren wy onsen voorsz. Collecteur oft Pach-
ter/dat hy alomme zijne wachten sal moghen legghen
soo wel in onsen Lande van Gelre/als andere onse lan-
den/ende dat hy/oft zijnen ghecommitteerde allen ende
eenenpeghelijcken eenighe peerden door Gelderlande
ghebrocht hebbende / die hy sal vinden onuersien vart
zijnen behoorlijcken licentbrieff/sal moghen aanspreken/
ende de peerden houden vooz gheconfisqueert.

¶ Ende

¶¶¶¶.

Ende op dat de Cooplieden hunne Peerden niet tweemaal oft meer / met eenen Licentbrief dooz en brengen / gelijk elders wel gheschiet is / zoo ordineren wy dat de selue Cooplieden altyt hunnen Licentbrief zullen moeten hebben / by hunne Peerden / opde verbeurte der seluer.

¶¶.

Alle gheschillen / questien ende zwaericheden die ter oirsaecken van desen zullen comen te rypen / willen ende ordineren wy dat belept ende beslicht zullen worden in onse Cantselrpe van Gelderland / ende dat partypen worde ghedaen goet cozt recht ende expeditie van Justicie / wel verstaende nochtans dat de Peerden onder bozchtochte niet onslaghen sullen worden dooz ende al eer den thoon ghelept sal wesen / daertoe wy den Collecteur oft Pachter gheuen tyt van acht daeghen / ende dat om redenen / dat wy verstaen / dat soo wanneer de Peerden gheslaect zyn / de Collecteur oft Pachter ghefrustreert is van zynen thoon / Edoch kennende de Cooplieden hunne aengeslaegen Peerden onbyp te wesen / zullen de selue onder soluente bozchtochte moegen ghelost worden.

¶¶¶.

De boozf. confiscatien / penen ende byrucken / sullen bedeylt worden in vieten / te weten een derdendeel tot onsen proffyte / ende de twee andere derdeudeelen tus-

verfuecken sal sonder des te zijn in ghebycke.

¶ 37.

Welcke Cooplieden ende alle andere met soodanige certificacien versien zijnde/hun zullen moeten presenteren aenden vooz. Collecteur oft Pachter tot ~~der~~ vooz. ende aen hem de selue ouerleueren om oft hy naermaels daer inne eenich bedroch quame te ontdecken/zijn verhael te moghen nemen / des sal de vooz. Collecteur oft Pachter den Cooplieden in plaetse van hunne certificatie gheuen eenen behoorlijcken licentbrief sonder cost vande Cooplieden / de welke achtervolgens den derden article hier vooz hun metten licentbrief ende peerden sullen moeten presenteren aenden ghenen daer toe ghestelt oft te stellen / ter plaetsen ende wachten daer zy commen te passeren/sonder neffens de selue wachten in eeniger manieren te ryden/ op de penen inden seluen arttckel begrepen.

¶ 38.

Item zoo wy bericht zijn dat de Cooplieden/ Hupslieden ende andere hunne peerden weten te merckte te byngghen op Jaer ende Weeck merckten/en oock buytens tpts in andere/zoo openbaere als secrete plaetsen/ Soo consenteren wy onsen vooz. Collecteur oft Pachter/dat hy alomme zijne wachten sal moghen legghen soo wel in onsen Lande van Gelre/als andere onse landen/ende dat hy/oft zijnen ghecommitteerde allen ende eenenpeghelijcken eenighe peerden dooz Gelderlande ghebrocht hebbende / die hy sal vinden onuersien vatt zijnen behoorlijcken licentbrief/fal moghen aanspreken/ende de peerden houden vooz gheconfisqueert.

¶ Ende

Ende op dat de Coopliden hunne Beerden niet tweemaal oft meer / met eenen Licentbrieff dooz en brengen / gelijk elders wel gheschiet is / zoo ordineren wy dat de selue Coopliden altyt hunnen Licentbrieff zullen moeten hebben / by hunne Beerden / opde verbeurte der seluer.

¶ 34.

Alle gheschillen / questien ende zwaericheden die ter oirsaecken van desen zullen commen te ryfen / willen ende ordineren wy dat belept ende beslicht zullen worden in onse Cantselrpe van Gelderland / ende dat parspen worde ghedaen goet cozt recht ende expeditie van Justicie / wel verstaende nochtans dat de Beerden onder bozchtochte niet onslaghen sullen worden vooz ende al eer den thoon ghelept sal wesen / daertoe wy den Collecteur oft Pachter gheuen tyt van acht daeghen / ende dat om redenen / dat wy verstaen / dat soo wanneer de Beerden gheslaect zyn / de Collecteur oft Pachter ghestreert is van zynen thoon / Edoch kennende de Coopliden hunne aengeslaegen Beerden onbzy te wesen / zullen de selue onder soluente bozchtochte moegen gheloft worden.

¶ 35.

De boozf. confiscatien / penen ende byrucken / sullen bedenkt worden in vieren / te weten een derdendeel tot onsen pzooffte / ende de twee andere derdendeelen tusschen

schen den Officier die d'exploict / oft den Pächter oft Collecteur hulp ende bystant doen sal / den seluen Collecteur oft Pächter / ende den aenbringer elck vooz een derde ghedeelte / des zullen alle Officiers verobligeert zyn / byden vooz. Collecteur oft Pächter oft van hem last hebbende versocht zijnde / hem te assisteren naer hysch vander zaecken.

¶ 1033.

De vooz. Collecteur oft Pächter en sal niet mogen van aengehaelde oft geconfiskeerde peerden composeren / dan met onse kennisse / van dyen van onse Financie / oft vanden Rentmeester van onse Domeynen / ter plaetsen daer d'apprehentie oft arrest sal gheschiet zijn / ten ware van een partje van d'yn oft vier peerden / daer van wy hem sozlouen te moghen composeren / des blift hy verbonden dien van onse vooz. Financie van apprehensie ende compositie te aduerteren / ende ons derdendeel wel ende ghettrouwelijck te betaelen.

¶ 1034.

Ende op dat onsen Collecteur oft Pächter de contrauenteurs ende ouertreders van dese onse ordinancie des te sekerder mach calengieren ende achterhalen / zoo sozlouen ende consenteren wy hem / dat hy noch d'yn jaren lanck / naer dat eenighe faute int innebrughen van de vooz. peerden ende volens / oft van niet te betaelen t'vooz. recht sal ghebeurt zijn / hy sal de ouertreders ende contrauenteurs moghen doen arresteren ende vervolghen in alle plaetsen onder onse ghehoorzaemheyt /
ende

ende in recht roepen vooz de Wethouders daer onder
fulcke delinquanten resozteren / alwaer wy willen ende
ozdineren dat partpen gheadministreert sal worden
goet cozt recht ende expeditie van Justicie. Aldus ge-
daen binnen der Stadt van Bzuessel / den eenentwint-
tichsten dach Mayo seftchienhondert ende thien.

Cancellier van Gelderland wy ozdineren / v dese Oz-
dinantie ghemaect op t stuck van d'innecomen vande
peerden in onsen Lande ende Hertochdomme van Gel-
dre / ter ghetwoonlijcker plaetsen te doen publiceren.
Ghedaen te Bzuessel voozs. ten daghe / maende ende
jaere als bouen, R. V^c.

Albert.

PRIVILEGIE.

DE Eertzhertoghen laeten toe ende permitteren *Rutgeert Velpius*, ende *Huybrecht Anthoon*, ghelworen Boeckdruckers van desen Houe, alleen te moghen drucken dit teghenvoordich Edict ende Placcaet, ende bouen dyen generalyck alle Placcaten ende Ordinantien by hunlieden ghemaect, oft alnoch te maecken, in Duyts oft François, met scherp verbot aen allen andere Boeck-druckers, de selue in gheender manieren naer te drucken, oft elders ghedruckt alhier te vercoopen, op de penen ende boeten breeder verclaert, in de opene brieuen van haere Hoocheden hen tot dien eynde verleent, op heden den 23. van Maye, anno. seftthienhondert ende neghen.

Onderteeckent

Berty.

Ende in den Raede van Brabant gheteckent

Buschers.